

Dret sindical

Codi: 100496
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500258 Relacions Laborals	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Sola Monells

Correu electrònic: Xavier.Sola@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Robert Gutierrez Alvarez

Prerequisits

Per realitzar un correcte seguiment d'aquesta assignatura és necessari haver superat prèviament les assignatures "Dret del Treball I", "Dret del Treball II" i "Dret del Treball III", donat que totes elles ofereixen una formació bàsica en relació al marc jurídic de les relacions laborals col·lectives, sense la qual no es poden entendre ni analitzar adequadament les qüestions que es tracten a "Dret Sindical".

Objectius

L'objectiu essencial d'aquesta assignatura és el coneixement i comprensió del marc jurídic relatiu als mecanismes de representació dels treballadors a l'empresa -tan de tipus unitari com sindical-, i també del corresponent a la negociació col·lectiva i a les mesures de conflicte col·lectiu, particularment al dret de vaga.

Competències

- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
- Assessorar organitzacions sindicals i empresarials i els seus afiliats.
- Automotivar-se empenent accions formatives específiques que permetin actualitzar els coneixements propis.
- Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
- Fer funcions de representació i de negociació en diferents àmbits de les relacions laborals.
- Redactar i formalitzar informes i escrits.
- Tenir capacitat de decisió, agudesa per prendre decisions i capacitat de jutjar.
- Treballar en equip

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar com a negociador en una negociació col·lectiva plantejada com a treball pràctic.
2. Aplicar i utilitzar a la pràctica docent els mecanismes dels convenis col·lectius.

3. Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
4. Automotivar-se emprenent accions formatives específiques que permetin actualitzar els coneixements propis.
5. Classificar les institucions bàsiques de representació dels treballadors en les empreses.
6. Descriure les formes i els mecanismes de participació dels treballadors en l'empresa.
7. Explicar la negociació col·lectiva i les formes que pot tenir.
8. Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
9. Reconèixer les diferents mesures que configuren el conflicte col·lectiu.
10. Redactar i formalitzar informes i escrits.
11. Tenir capacitat de decisió, agudeses per prendre decisions i capacitat de jutjar.
12. Treballar en equip.

Continguts

TEMA 1: LA PARTICIPACIÓ I LA REPRESENTACIÓ DELS TREBALLADORS A L'EMPRESA: CONFIGURACIÓ GENERAL

1. Participació dels treballadors
 - 1.1. Concepte
 - 1.2. Tipus: participació interna i participació externa
2. Representació
 - 2.1. Concepte
 - 2.2. Models teòrics: representació unitària i representació sindical

TEMA 2: LA REPRESENTACIÓ UNITÀRIA (I): ASPECTES ORGÀNICS

1. Els òrgans de representació unitària: visió general
2. Delegats de personal i comitè d'empresa
 - 2.1. Configuració general i àmbit d'actuació.
 - 2.2. Procediment electoral
 - 2.3. Durada i extinció del mandat representatiu
3. El Comitè Intercentres

TEMA 3: LA REPRESENTACIÓ UNITÀRIA (II): ASPECTES FUNCIONALS

1. Competències: informació, consulta, fiscalització i d'altres
2. Garanties en sentit estricte
 - 2.1. Expedient contradictori
 - 2.2. Dret d'opció en acomiadament improcedent
 - 2.3. Prohibició de discriminació
 - 2.4. Prioritat de permanència
3. Garanties instrumentals
 - 3.1. Llibertat d'expressió i d'informació

3.2. Dret a disposar de tauler d'anuncis i local

3.3. Dret de crèdit horari

3.4. Dret de reunió

TEMA 4: REPRESENTACIÓ SINDICAL

1. Representació sindical del treballadors a l'empresa: visió general

2. Seccions sindicals

2.1. Concepte i àmbit d'actuació

2.2. Requisits de constitució i drets

3. Delegats sindicals

3.1. Concepte i àmbit d'actuació

3.2. Requisits i regles de designació

3.3. Competències.

3.4. Garanties

TEMA 5: NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA: CONFIGURACIÓ GENERAL

1. Autonomia col·lectiva i negociació col·lectiva.

2. La negociació col·lectiva.

2.1 Concepte.

2.2 Caràcters.

2.3 Manifestacions.

3. Reconeixement constitucional de la negociació col·lectiva i desenvolupament normatiu.

4. Tipologia d'instruments negociables: convenis col·lectius estatutaris, convenis col·lectius extraestatutaris, acords d' empresa i acords marc.

TEMA 6: CONVENI COL·LECTIU ESTATUTARI (I): ASPECTES GENERALS I PROCEDIMENT DE NEGOCIACIÓ

1. Conveni col·lectiu estatutari.

1.1 Concepte.

1.2 Classes.

1.2 Eficàcia.

2. Procediment de negociació del conveni col·lectiu estatutari.

2.1 Unitats de negociació: àmbit, parts negociadores i la seva capacitat i legitimació negociadora.

2.2 Procediment: iniciativa, comunicacions, obligació de negociar, constitució de la comissió negociadora, deliberació i adopció d'acords.

2.3 Registre, dipòsit i publicació.

TEMA 7: CONVENI COL·LECTIU ESTATUTARI (II): CONTINGUT I APLICACIÓ

1. Contingut del conveni col·lectiu estatutari.

2. Aplicació del conveni col·lectiu estatutari.

2.1 L'eficàcia general.

2.2 Validesa, control de legalitat i impugnació.

2.3 Vigència, durada i denuncia.

2.4 Interpretació.

2.5 Concurrència i articulació.

2.6 Adhesió i extensió dels convenis col·lectius

TEMA 8: ALTRES INSTRUMENTS NEGOCIABLES

1. Convenis col·lectius extraestatutaris.

1.1 Concepte i fonaments.

1.2 Classes.

1.3 Règim jurídic. Eficàcia.

2. Acords d'empresa.

3. Acords marc: concertació social, legislació negociada i pactes socials.

TEMA 9: MESURES DE CONFLICTE COL·LECTIU (I): VISIÓ GENERAL I DRET DE VAGA

1. Les mesures de conflicte col·lectiu: visió general.

2. El dret de vaga:

2.1. Concepte i tipus.

2.2. Marc normatiu: reconeixement constitucional i desenvolupament legislatiu.

2.3. Titularitat.

2.4. Procediment d'exercici

2.5. Límits: serveis de seguretat i manteniment, serveis mínims i serveis essencials.

2.6. Qualificació i efectes.

TEMA 10 : MESURES DE CONFLICTE COL·LECTIU (II): DRET DE TANCAMENT PATRONAL

1. Concepte i caràcters.

2. Reconeixement i desenvolupament normatiu.

3. Titularitat.

4. Causes i límits del tancament patronal.

5. Procediment.

6. Efectes.

Metodologia

El procés d'aprenentatge dels/les alumnes en el marc d'aquesta assignatura s'organitzarà a partir dels tres tipus d'activitats formatives que s'exposen a continuació:

1. ACTIVITATS DIRIGIDES

Les activitats dirigides són totes aquelles que es desenvolupen a l'aula amb el protagonisme principal del professor/a.

Tindran un caràcter essencialment teòric i consistiran en l'exposició per part del professor de diversos aspectes del temari, prenent com a base la normativa aplicable i els dossiers que eventualment es facilitin a través de l'Espai Docent de l'assignatura dins del Campus Virtual, que inclouran esquemes i altres materials d'interès per a l'anàlisi de cadascun dels temes (extractes de sentències, fragments de convenis col·lectius, etc.). Pel correcte seguiment de les classes teòriques és imprescindible que tots els alumnes i les alumnes disposin durant les classes teòriques del dossier corresponent al tema tractat i d'una recopilació de normativa laboral degudament actualitzada.

2. ACTIVITATS SUPERVISEADES

Les activitats supervisades són les que es duen a terme a l'aula amb un protagonisme compartit de professor/a i alumnes.

Les activitats supervisades tindran un caràcter marcadament pràctica. Consistiran en l'execució de dotze activitats pràctiques, cadascuna de les quals implicarà un treball previ fora de l'aula i un treball presencial a l'aula. Tan un com l'altre suposarà la realització d'un seguit de tasques de format divers: identificació i estudi del marc normatiu d'una determinada institució, lectura i comprensió de jurisprudència, recerca de convenis col·lectius, resolució de casos pràctics, elaboració de documents jurídics, etc.

Les activitats pràctiques s'estructuraran en tres grans blocs temàtics: 1) la representació dels treballadors a l'empresa; 2) la negociació col·lectiva; i 3) els mitjans de conflicte col·lectiu. Cada bloc temàtic inclourà quatre activitats pràctiques i una activitat d'avaluació de caràcter individual sobre el conjunt de qüestions tractades en el marc de cada bloc. Per a poder realitzar l'activitat d'avaluació serà imprescindible la prèvia entrega dels documents que en cada cas es demanin en relació a les activitats de cada bloc. Les dates de les tres activitats d'avaluació es faran públiques al començament del semestre a través de l'Espai Docent del Campus Virtual.

En la part corresponent al treball previ, algunes o totes les activitats pràctiques es podran executar en grups de 3 o 4 persones, que es conformaran a iniciativa dels i de les alumnes al començament del semestre. En la part corresponent al treball a l'aula, les activitats pràctiques s'executaran en grup o individualment, segons els casos. Les activitats d'avaluació seran en tot cas de caràcter individual.

3. ACTIVITATS AUTÒNOMES

Les activitats autònomes són totes aquelles en les quals els/les alumnes s'organitzen el seu temps i esforç de forma autònoma, ja sigui individualment o en grup, com la recerca i l'estudi de bibliografia, l'elaboració d'esquemes o resums, etc. En el marc d'aquesta assignatura la part essencial de les activitats autònomes es vincula al seguiment de les classes teòriques i a la preparació de l'examen final teòric.

Activitats formatives

Resultats

Títol	Hores	ECTS	d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	22,5	0,9	4, 5, 6, 7, 9
Tipus: Supervisades			
Treball a l'aula (recerca i anàlisi de documentació jurídica, resolució de casos pràctics, elaboració de documents jurídics, etc.)	22,5	0,9	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
Tipus: Autònomes			
Estudi	100	4	5, 6, 7, 9

Avaluació

1. SISTEMA D'AVALUACIÓ ORDINARI

Aquest sistema combina l'avaluació continuada de les activitats pràctiques i la resolució d'un examen final teòric.

1.1 Avaluació continuada de les activitats pràctiques.

La nota corresponent a l'avaluació continuada de les activitats pràctiques serà la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes a les tres Activitats pràctiques d'avaluació que es duran a terme durant el semestre.

1.2 Examen final teòric ordinari.

S'hi poden presentar tots/es els/les alumnes, amb independència de si han participat o no a les Activitats pràctiques d'avaluació continuada i de la nota mitjana que hagin obtingut en aquestes.

Consistirà en la resolució d'entre 5 i 10 preguntes breus, algunes de les quals podran correspondre a qüestions tractades a través de les activitats pràctiques. Cadascuna de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obtindrà de la mitjana resultant de la puntuació total obtinguda dividida entre vuit.

1.3 Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació ordinari

La puntuació obtinguda a través de l'avaluació continuada de les activitats pràctiques tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen final teòric tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura. Per a poder sumar la puntuació corresponent a l'avaluació continuada de les activitats pràctiques cal que la nota de l'examen final teòric sigui de com a mínim de 4 punts sobre 10. Si no s'assoleix aquest mínim la qualificació serà "suspens" i el valor numèric el corresponent a l'examen teòric expressat en el paràmetre 0-10.

La qualificació final de l'assignatura s'obtindrà fent la mitjana corresponent i es considerarà superada si s'assoleix un mínim de 5 punts sobre 10.

2. REVALUACIÓ

Consta d'un examen teòric i, per algunes persones, també d'un examen pràctic. Hi podran accedir els/les alumnes que optin directament per aquest sistema d'avaluació i els/les que no hagin aprovat a través del sistema d'avaluació ordinari.

2.1 Examen teòric. Consistirà en la resolució d'entre cinc i deu preguntes breus, algunes de les quals podran correspondre a qüestions tractades a través de les activitats pràctiques. Cada pregunta es puntuarà de 0 a 10 punts i la nota s'obtindrà de la mitjana corresponent. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

2.2 Examen pràctic. Consistirà en la resolució convenientment fonamentada en dret, d'un supòsit pràctic amb el contingut temàtic corresponent a la matèria objecte d'examen, similar als que s'han resolt durant les activitats pràctiques sotmeses a avaluació continuada. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

Només hauran de realitzar l'examen pràctic les persones que hagin obtingut una nota inferior a 5 punts sobre 10 a través de les Activitats pràctiques d'avaluació continuada. A les persones que hagin obtingut una nota igual o superior a 5 punts se'ls hi mantindrà aquesta nota com a qualificació de part pràctica.

2.3 La qualificació final de l'examen s'obté fent la mitjana ponderada de la puntuació obtinguda en les dues parts, teòrica i pràctica. L'assignatura s'aprovarà quan aquesta mitjana sigui igual o superior a 5, sempre que la nota de la part teòrica sigui igual o superior a 4. Si la nota de la part teòrica no assoleix aquest mínim, la qualificació serà "suspens" i el valor numèric el corresponent a l'examen teòric expressat en el paràmetre 0-10.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continuada realitzada en el marc de les activitats pràctiques	50 %	3,5	0,14	1, 2, 3, 8, 10, 11, 12
Examen final teòric	50 % (veure requisits a la descripció)	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

1. Bibliografia bàsica

- COLLADO GARCÍA, Luis i altres: *La representación de los trabajadores y trabajadoras en la empresa*, Bomarzo, Albacete, 2014.

http://www2.fsc.ccoo.es/comunes/recursos/15705/doc206244_Guia_La_representacion_de_los_trabajadores_y

- CONSELL DE RELACIONS LABORALS DE CATALUNYA: *Guia per a la negociació de Convenis Col·lectius estatutaris*, Barcelona, 2012

http://treball.gencat.cat/web/.content/13_-_consell_relacions_laborals/documents/04_-_recursos/publicacions/ax

- *Practicum Social*, Editorial Aranzadi, Pamplona (darrera edició)

Inclusa a la base de dades "Aranzadi Instituciones", accessible a través del Servei de Biblioteques de la UAB.

2. Recopilacions normatives

- Legislación social básica, Civitas (darrera edició)

- Legislación laboral y de Seguridad Social, Aranzadi (darrera edició)

- Código Laboral y de Seguridad Social (www.boe.es/legislacion/codigos)

3. Enllaços web

Els principals enllaços web que s'hauran d'utilitzar en el marc d'aquesta assignatura corresponen a les bases de dades "Aranzadi bibliotecas", "Tirant on line" i "La Ley", que són de consulta gratuïta per tot l'alumnat d'aquesta Universitat sempre que s'hi accedeixi des de la pàgina web del Servei de Biblioteques de la UAB (apartat "Bases de dades", ubicat dins la pestanya "Recursos").

També caldrà consultar puntualment altres enllaços que anirà indicant el professor responsable, com per exemple:

www.empleo.gob.es Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social

treballiaferssocials.gencat.cat Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

www.ilo.org Organització internacional del treball.